

דף פרפראות ויקהל - פרה

לעילוי נשמת: יהושוע בן חנה ז"ל

להצלחת: מיכאל מאיר בן סמדר הי"ו - יעל חנה בת זהבית תחי' | דוד בן אורה - מוריה בת מיכל תחי'

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" (ל"ה - א')

מדוע משה היה צריך להקהיל את עם ישראל? מבאר רבי יעקב קמינצקי, מצינו שכשניתנה התורה לישראל, היו מאוחדים כאיש אחד בלב אחד כמו שכתוב "ויחן שם ישראל נגד ההר" ודרשו חז"ל - כאיש אחד בלב אחד. אח"כ כשחטאו בחטא העגל, התפרדה החבילה והיו חלוקים ומפולגים. ובירושלמי (סנהדרין פ"י - ה"ב) כתוב, שלכל שבט היה עגל משלו. - כי לא באו לכלל הסכמה במי לבחור, והתחלקו לקבוצות.

וכן בבבלי מצינו רמז לזה, שהגמ' בסנהדרין (ס"ג:) אומרת, כי איוו לאלוהיות הרבה. ועכשיו, כשבא משה לצוות על המשכן, תחילת עבודתו היתה לאחד את אותו פירוד, להקהיל את העם, לאחד אותו למטרה אחת - להחזיר אותו שוב לעם הניצב כאיש אחד בלב אחד. ובפרט שמצינו שבית המקדש נחרב בגלל שנאת חינום, בגלל פירוד ומחלוקת. ולכן כשבאו להקים את המשכן, היה תנאי ראשון, "ויקהל", קהילה אחת, כדי שיחזרו למצבם שבו היו במעמד הר סיני.

"ויקהל משה" למחרת יום הכיפורים. (רש"י) על דרך הדרוש, כרגיל, ביום הכיפורים כל היהודים מתכנסים יחד, כל אחד מפיס את חברו, וכולם מבטיחים שבשנה הקרובה יחיו בשלום ושלווה, אהבה ואחדות. אבל כל זה אינו נמשך אלא עד מוצאי יום"כ, לכן "ויקהל משה למחרת יום כיפור", משה דרש מהם, שלא רק ביו"כ יהיו באחדות, אלא גם למחרת ולאחריו. **עוד מבואר**, בפרשת יתרו על הפסוק (שמות י"ח - י"ג) "ויהי ממחרת וישב משה לשפוט את העם", אמר רש"י ממחרת יום הכיפורים. אומר ה"כלי יקר", שני הדברים, עריכת המשפט בין אדם לחברו, וקבלת הנדבות למשכן נעשו באותו יום. וזה משום שמשה רבנו רצה להבטיח שבכסף בזהב שנועדו להקמת המשכן, לא יהיה שמץ של גזל, שלא יהיה מצב שאדם תורם שאינו שלו. לכן הכריז בהתחלה "מי בעל דברים יגש אלי", קודם יבואו לפניו כל התביעות שבין אדם לחברו, ורק אח"כ יתחילו לאסוף את התרומות להקמת המשכן.

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש וכו' לה" (ל"ה - ב')

בקונטרס "שביבי לב" (מופיע בסוף הספר "לב אליהו") כותב רבי שלום שבדרון זצ"ל, רבי אליהו לאפיאן היה מדרבן אנשים לעשות תענית דיבור בשבת, ומדוע? כי מה עשה הקב"ה בכל ששת ימי בראשית שמהם הוא שבת בשבת? הרי הוא ברא את עולמו ע"י אמירה, וא"כ נמצא שהשבתה בשבת היתה שבתה מדיבור, ולכן עלינו ללכת בדרכיו ולגזור עלינו תענית דיבור בשבת. בספר "ציצים ופרחים" לרבי יעקב בנו של ה"בן איש חי" מביא לכך סימוכין. כתוב בפסוק "וביום השביעי יהיה לכם קדש", "לכם" בגימטריה תשעים, כמניין "הפה", לרמז, כי ביום השבת יהיה הפה קדוש, מכאן שצריך לעשות תענית דיבור מדברים בטלים בשבת. כמו שדורשת הגמ' במסכת שבת (ק"ג.) על הפסוק (ישעיהו נ"ח - י"ג) "ודבר דבר", שלא יהא דיבור בשבת כדיבורך בחול. ובירושלמי מובא (שם בתוס' ד"ה שלא), "בטורח התירו לומר "שלום" בשבת.

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש וכו' לה" (ל"ה - ב')

ששת ימים - הקדים להם אזהרת שבת לציווי המשכן, לומר שאינה דוחה את השבת. (רש"י) שואל ה"חתם סופר", מדוע בפרשתנו שמשה רבנו בא לצוות על מלאכת המשכן, הקדים את אזהרת חילול שבת, ורק אח"כ ציווה אותם על מלאכת המשכן. אבל כשמשה רבנו הצטווה ע"י הקב"ה, ציווה אותו הקב"ה קודם על מלאכת המשכן, ורק בסופה ציווה אותו על שמירת השבת, מה פשר שינוי הסדרים?

והתשובה, כשהקב"ה ציווה את משה בהר סיני, היה זה לפני חטא העגל. משה היה בתוך המחנה והיה אהלו וכל אוהלי ישראל נחשבים כ"רשות היחיד", שכל המחנה היה מוקף במחיצות מחנה ישראל. גם אם בני"ה היו מביאים את תרומתם בשבת, לא היה בזה איסור, שאין פה כל הוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים, או טלטול ברשות הרבים. אבל לאחר חטא העגל, שמשה רבנו היה מחוץ למחנה, ואם משהו היה מביא נדבה לאהלו היה מחלל שבת, והיו צריכים להוציא תרומתם מרשות היחיד לרשות הרבים, והיו מעבירים ד' אמות ברשות הרבים, וכיון שכל זה כרוך בחילול שבת, היה מהצורך להקדים את איסור שבת החמור, כדי ללמד כי אין להביא את תרומת המשכן בשבת, ואין מלאכת המשכן דוחה שבת.

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש" (ל"ה - ב')

שואלים, מדוע צריכה התורה ללמדנו כי בששת ימים יש לעבוד, ולא מסתפקת בציווי לשובות ביום השביעי, אפשר להסביר על פי מה שמסופר על ה"חפץ חיים" שהגיע באחת ממסעותיו אל עיר אחת, שהיה בה מפעל ענק ויהודים רבים מבני העיר היו מועסקים בו ובעל המפעל התעקש שהמפעל יעבוד בשבת. שמע זאת ה"חפץ חיים", והחליט ללכת ולדבר אל ליבו, ולהסביר לו את גודל העבירה של חילול שבת. אמר לו בעל המפעל, אני מרוויח כל יום ארבעת אלפים רובל, הרב רוצה שאני אפסיד אותם? ענה לו ה"חפץ חיים", ולהפסיד את בית החרושת כולו בגלל חילול שבת עדיף בעיניך? הלא כתוב בפרוש "ששת ימים תעבוד וביום השביעי תשובות", ואינו מובן מדוע מודיעה לנו התורה מה נעשה כל השבוע, מספיק שתאסור את העבודה בשבת, ובשאר הימים נעשה כרצוננו? אלא כך אמרה תורה, רצונך שתהיה לך עבודה ששה ימים, שבות ממנה בשבת, שאם לא כן, גם בששת הימים לא תוכל לעבוד. השיב האיש בלעג, וכי סבור הרב שפסוק בחומש הוא שמחזיק את בית החרושת שלי? בלית ברירה עזבו ה"חפץ חיים" והלך. לא עבר זמן רב, והבולשביקים השתלטו על רוסיה, והלאימו את כל המפעל, ונשאר בעירום ובחוסר כל. אז כתב אותו בעל מפעל מכתב ל"חפץ חיים", והתוודה לפניו בזה הלשון, עכשיו אני רואה שדבריך צודקים ונכונים, כי פסוק בחומש אכן קובע את גורלו של בית החרושת...

"וביום השביעי יהיה לכם קודש" (ל"ה - ב')

שואלים, מדוע בעשרת הדברות כתוב "שבת לה' אלוהיך" ולא כתוב "לכם", וכאן כתוב "וביום השביעי יהיה לכם קודש"? בספר "פנינים יקרים" מובא תירוץ ע"פ מה שמביא ה"בית יוסף" בתחילת סימן רפ"ח, שיש חילוק בין ת"ח הלומדים כל השבוע, שבשבת הם צריכים לקיים את ה"לכם" ע"י עונג שבת, באכילה שתיה ושינה. ולעומתם, אלו שעובדים ואינם עסוקים בתורה כל ימות השבוע, צריכים לקיים בשבת "לה' אלוהיך" בדברי תורה. ולכן, בעשרת הדברות שנאמר בהם "ששת ימים תעבוד", מדובר באלו העוסקים במלאכה כל השבוע, ולכן הם צריכים לקיים בשבת "לה' אלוהיך", ועליהם כתוב בפסוק "יום השביעי שבת לה' אלוהיך". אבל בפרשתנו, שכתוב "ששת ימים תעשה מלאכה", פירושו ע"י אחרים, והכוונה על תלמידי החכמים שתורתם אומנותם כל ימות השבוע שמלאכתם נעשית על ידי אחרים, לגביהם נאמר "יום השביעי יהיה לכם קודש", לכם דווקא.

"וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה'" (ל"ה - ב')

כותב ה"חפץ חיים", שבת שקולה כנגד כל המצוות שבתורה, כמבואר במדרש, אמר להם הקב"ה לישראל, אם תזכו לשמור שבת, מעלה אני עליכם כאילו שמרתם כל המצוות שבתורה. ואם חיללתם אותה, מעלה אני עליכם כאילו חיללתם כל המצוות (שמו"ר כ"ה). ובפסיקתא כתוב, כל המשמר שבת, כאילו קיים כל התורה כולה. ההסבר הוא, לפי מה שכתוב בגמ' (שבת י':), אמר הקב"ה למשה, מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל. ואם הכלה מחזירה לחתן את המתנות שנתן לה, זה מוכיח שהיא אינה רוצה בו, והשידוך התבטל. אותו הדבר שבת המלכה, אם לא שומרים אותה, הרי שמחזירים את המתנה שנתן לנו הקב"ה, ובזה אנו מראים שאיננו רוצים חלילה בקשר שבין ישראל להקב"ה. **עוד מבואר**, שהנוטריקון של **שבת - שינה בשבת תענוג** (ילקוט ראובני ואתחנן). היו כאלה שפירשו במקום שינה, **שינון בשבת תענוג**. ומספרים על אחד הצדיקים שלא היה ישן כלל בשבת, ובלי שבת למד את כל מסכת שבת. הוא היה אומר, הקיסר נפוליון לא ישן מעולם ביום, שאמר, כשאני ישן אינני קיסר, וחבל להחמיץ בשינה את המלוכה. והרי שבת נקראת גם שבת המלכה, ואין אפשר להפסיד את המלוכה בשבת.

"לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (ל"ה - ג')

כותב ה"כלי יקר", רמז רמזה התורה למה שדרש רב במסכת שבת (קי"ט:), כי אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת. היינו, בשעה שלא יהיו בני אדם מצויים לכבותה, כלומר בשבת. זהו שאומרת התורה "כל העושה בו מלאכה יומת", וחזרה עוד והזהירה "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת". כלומר, אל תגרמו במעשי חילול שבת, שתפרוצנה בבתיכם דליקות בעיצומו של יום השבת, בזמן שלא תוכלו לכבות (כמובן שיש מקרים שמותר לכבות). מספרים: פעם אחת באו והודיעו לרבי יוסף חיים זוננפלד שבבית אחד מבעירים אש ומחללים שבת. קם הרב בבהלה, נכנס אל הבית בלי לדפוק, והתחיל להוכיח את בעלי הבית. בעלת הבית עמדה כנגדו ושאלה, וכי כך דרכו של יהודי ת"ח, להתפרץ לבית פתאום? ענה לה הרב בתמיהה, וכי אדם צריך לחשוב על דרך ארץ כשרואה שבית חברו עולה באש? **הגמ' בשבת** (קכ"א). מספרת על דליקה שפרצה בחצירו של יוסף בן סימאי שהיה מקורב למלכות והגיעו חיילים רבים לסייע בכיבוי האש, ושלא אותם כלעומת שבאו מפני כבוד השבת, ונעשה לו נס וירדו גשמים וכיבו את הדליקה. **מעשה שהיה** אצל ה"בבא סאלי", בעיצומה של השבת פרצה דליקה, והתקרבה לביתו של הבבא סאלי, ורצו לפנותו מביתו. אבל הבבא סאלי לא רצה להתפנות, ואמר שהדליקה תיעצר על סף ביתו, כיון שהדליקה מצויה במקום שיש חילול שבת, ואצלו אין חילול שבת, וכן היה.

"לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (ל"ה - ג')

בספר "פרחי שושנה" שואל, לשם מה ההוספה "בכל מושבותיכם", ומדוע לא כתוב "לא תבערו אש", והדבר ברור מאליו שהאיסור הוא בכל מושבותיכם? ומתרחץ בדרך צחות, הרבה אנשים המחללים שבת טוענים, שהדלקת האור שכזו לא אסרה התורה, שהרי איזו מלאכה היא - לגעת בכפתור והאש נדלקת. אמנם, נכון שפעם כדי להדליק אש היו צריכים לעבוד קשה, ע"י שפשוף אבן באבן, ואז נחשבה ההבערה למלאכה, אבל בימינו הכל עובד עם כפתורים ושלטים, וא"כ אין בעיה של "למען ינוח". באה התורה לרמוז הפוך מסברתם המוטעית, כי בניגוד לסתם אש שאינה מאירה אלא במקום שהיא נדלקת, הרי החשמל, בהרמת כפתור אחד אפשר להאיר את כל ארץ ישראל ואמרה התורה "לא תבערו אש" כזו שמאירה בבת אחת "בכל מושבותיכם ביום השבת".

"קחו מאתכם תרומה לה'" (ל"ה - ה')

יש לדייק מהו הדגש 'מאתכם'? מבאר ה"כלי יקר", יש לך אדם אשר אינו נותן תרומה מעצמו, בנדבת ליבו הטוב, ורק כשיראה אחרים הנותנים, הרי הוא מתקנא בהם וממילא אנוס הוא לתת ג"כ, כדי להשוות את עצמו להם. כנגד אנשים אלו אמרה תורה, "קחו מאתכם תרומה", שתהיה תרומת עצמכם וברצונכם, ולא תרומה כזאת אשר ניתנה אך ורק מחמת "אחרים". ובלשון אחר, "קחו מאתכם תרומה לה'", אם אתם רוצים לדעת כיצד עליכם לנהוג בעבודת ה' שלכם, "קחו מאתכם", מעצמכם. דוגמא לדבר, היחס שמצפה אדם לקבל ממי שהיטיב לו, זה היחס שראוי שיהיה לו כלפי הקב"ה אשר יצר אותו בחכמה, זן אותו ומפרנס אותו בטובו הגדול, ודואג לכל מחסורו בחן בחסד וברחמים.

הגר"א מוילנא מבאר, יש לפרש את הפסוק - 'קחו מאתכם תרומה לה'', הביאו 'אתכם' - את עצמכם, להביא את התרומה בעצמכם, ואל תמתינו שישלחו אליכם שליח לגבות את תרומתכם, מכאן שעצם ההליכה להעברת התרומה ליעדה - היא מצוה, וזאת בנוסף לתרומה עצמה.

אשת הגר"א היתה עוסקת רבות בגמילות חסדים. יחד עם חברתה היו הן מכתות רגליהם לאיסוף כסף למטרות צדקה. וסיכמו ביניהם שלאחר פטירת אחת מהן, הראשונה תגיע לחברתה בחלום ותספר לה כיצד מתנהל הדין בעולם האמת. לימים נפטרה חברתה לבית עולמה, וכמה ימים לאחר מכן באה בחלום לאשת הגר"א, וסיפרה לה שיש למעלה דין וחשבון על כל פרט ופרט בחיים, ובין הדברים הביאה לה דוגמא: את זוכרת כיצד הלכנו יחד ברחוב וראינו עני ורמזנו לו להתקרב אלינו, משום שיש בידנו צדקה עבורו, דעי לך ששם דנו אותי על כך שביקשנו ממנו להגיע אלינו, ולא חטפנו מצוה נוספת של הליכה אל העני למסור לו את הצדקה, והביאה זאת כדוגמא על עומק הדין למעלה. כששמע מכך הגר"א זצ"ל, קרא לאנשי ה'חברה קדישא' וציווה עליהם לרשום מעשה זה בפנקס החברה קדישא, למען יעמוד זה לימים רבים.

רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל, הביא בדרשותיו דוגמא ל"קחו מאתכם תרומה לה'", וסיפר, באחת מהפעמים כשחזר מארה"ב לא"י, כל המושבים במטוס היו תפוסים. לכל אחד היתה חבילה על ידו ותחת רגליו, והיה מאוד מאוד צפוף. במשך שעות ישבנו במקומותינו בלי יכולת תנועה. באמצע הטיסה, קמתי ממקומי כדי לחלץ מעט את עצמותי. פסעתי לאיטי, והנה אני רואה למולי מדרגות המובילות לקומה השנייה. עליתי במעלה המדרגות, אך בפתח הקומה השנייה עצר אותי דייל בנימוס, ומנע ממני את המעבר. מה רצונך אדוני? רציתי להיכנס פנימה. מצטער, אי אפשר, זו "מחלקת עסקים". ומדוע אינני יכול להיות כאן? כי הכרטיס למחלקת עסקים יקר יותר, ענה לי. אין בעיה, אני מוכן לשלם, אני רוצה להתרשם איך זה לשבת למעלה. מצטער אדוני, כדי לשבת למעלה צריך לשלם למטה.

"וימלא אותו רוח אלקים בחכמה בתבונה ובדעת" (לה, לא)

כאשר שהה הגאון רבי יהונתן אייבשיץ בוינה, נזדמן למחיצתו של קיסר אוסטריה, אשר אהב להשתעשע עם החכם היהודי בדברי חכמה ופקחות. באותו היום, עמד המלך לצאת למסע ציד, פנה אל רבי יהונתן ושאל: "אמור נא לי האם תוכל לחזות מראש בחכמתך, באיזה שער משערי העיר אשוב הנה בדרכי חזרה?" אדוני המלך השיב רבי יהונתן הלא אם אומר על שער אחד שתשוב דרכו, מה ממך ימנע לשוב בשער אחר...?

אלא זאת אעשה, את התשובה אכתוב על דף נייר, ואל נא תקרא את התשובה עד שתגיע לארמון... הסכים המלך לתנאי המוזר... כאשר שב המלך ממסע הציד חשב לעצמו, באיזה שער אכנס לעיר?... לפתע, נצנץ בו רעיון מפתיע. ציוה המלך על עבדיו, כי ישברו בחומת העיר שער חדש, דרכו נכנס אל העיר. בהיותו בארמון, פתח המלך את הנייר, ומה רבה היתה תדהמתו כאשר קרא את תוכנו. וכך נכתב שם: "מלך פורץ גדר לעשות לו דרך!"

"קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה'" (ל"ה - ה')

בפסוק כתוב שאת המשכן עשו כל נדיב לב! למד מזה מרן רבי אהרן לייב שטיינמן, על צדקה כופין, אך בבניית המשכן לא כפו, כיון שלא שייך השראת השכינה עם כסף, רק עם לב. מסתפק רבי אהרן לייב שטיינמן אם אדם יתן לא מנדבת ליבו, ייתכן וזה יהיה לעכובא... אי אפשר לבנות בית המקדש בלי נדיבות הלב, כי בית המקדש בונים עם אהבה להשי"ת!

פרנסה משמיים

"ששת ימים תעשה מלאכה" (ל"ה - ב') - מדוע כתוב "תעשה" בצירי? בעל ה"קיצור שולחן ערוך" מסביר, התורה באה לרמוז ולהזכיר לאדם שפרנסה מהשמים, ואדם שאינו מאמין שפרנסתו קצובה לו מהשמים, וחושב כוחי ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה, וחושב שאם הוא לא יעבוד בשבת יפסיד כסף, ויותר, אם יעבוד בשבת יהיה לו יותר כסף. אומרים לאדם "תעשה", לא אתה מנהל את העולם, ופרנסתך בוודאי לא תקופח ע"י שמירת השבת, כדי שלא יהיה לך קשה לשמור שבת. לכן הקדימה התורה את סיפור ששת הימים שבו מוזכרת המלאכה כדבר הנעשה מאליו, כדי ללמד כי גם באותם ששה ימים חובה להאמין כי המלאכה כביכול נעשית מאליה, ושלא יחשוב שהוא העושה והוא המפרנס, אלא יידע שהכל מהשמים, וכאילו נעשית המלאכה מאליה. וה"חפץ חיים" היה אומר, אדם שעובד בשבת, דומה לאותו טיפש שהתקין שני ברזים במיכל המים בביתו, חושב שבשני ברזים יהיה לו יותר מים. אבל אינו יודע שהמים גם ייגמרו יותר מהר.

מה אמר הרב שטיינמן לגביר שרצה לתרום כסף?!

מסופר שהיה גביר גדול שבא אל רבי אהרן לייב שטיינמן ואמר לו, שלדעתו, היום בדורנו צריך לתת תרומות בעיקר למוסדות של בעלי תשובה וכדומה, לא לישיבות, כי הישיבות בין כה וכה ילמדו, ובני התורה בכל מצב ישמרו תורה ומצוות, אז אולי בלי כסף יהיה להם קצת פחות אפשרויות לעמל, ואולי לא יבינו את הרשב"א ממש עד הסוף... בסדר, אבל הוא יישאר בן תורה, וישאר ללמוד ולקיים תורה ומצוות. אבל את בעלי התשובה אתה מציל מרדת שחת!!! שלא יהיו חייבי כריתות וחייבי סקילה וחייבי מיתות בית דין... הוא היה בטוח בצדקתו ונחוש בדעתו. רבי אהרן לייב חיך ואמר, ידוע תדע ובין תבין... וכי נראה לך שהיצה"ר נבהל מהכסף שלך...? היצר הרע לא נבהל מגבירים... לא הכסף שלך עושה בעלי תשובה, אלא כשיש עמלי תורה עם כל הכח שלומדים עד הסוף אז יש אור טהור בעולם וזה משפיע שיבואו בעלי תשובה, ואם צריך בסוף קצת כסף - אז הכסף שלך עוזר קצת אבל בלי עמלי תורה - אין בעלי תשובה!!!

ללמוד וללמד

"ולהורות נתן בלבו" (ל"ה - ל"ד) לכאורה י"ל מדוע כותבת התורה "ולהורות נתן בלבו", אם בפסוקים הקודמים כתוב "וימלא אותו רוח אלקים בחכמה בתבונה ובדעת" א"כ ברור שהוא יכול להורות, מבאר ה"חתם סופר", ללמדך כי גם מי שיש לו חכמת לב, מ"מ עדיין אינו זוכה ללמד אחרים, עד שיתן הקב"ה בלבו חכמה מיוחדת ללמד לאחרים. זה שאנו אומרים בברכת אהבה רבה "ותן בלבנו וכו' ללמוד וללמד", שכן "ללמוד" אינו "מלמד", ויש שזוכה ללמוד אך אינו זוכה ללמד.

נקודה למחשבה

יש אומרים שגם המנהג לאכול דגים בשבת טעמו הוא כדי לרמוז כי הפרנסה משמים, והאדם רק משתדל למענה אך לא מייצר אותה. יש דגים שניזונים מבליעת דגים אחרים, קטנים מהם. הדג הגדול רודף אחרי הדג הקטן, וכאשר הוא משיג אותו הוא בולע אותו. וא"כ, הדג שנבלע היה אמור להיות מונח בבטנו של הדג הבולע במקביל, זנבו של זה בצד זנבו של זה, וכן הראש של האחד כנגד הראש של השני. אבל למרבה הפלא, כשפותחים את בטן הדג רואים, כי הדג הקטן שנבלע, מונח כשראשו כלפי פנים של הדג הבולע - לכאורה הפוך מאופן בליעתו. מכאן יש ללמוד, שאע"פ שהדג הגדול רודף אחרי הדגים הקטנים כדי לבולעם, בסופו של דבר הוא ניזון מהדגים שהקב"ה זימן שישוטו מולו ויכנסו לתוך פיו מרצונם, והם יהיו הטרף לשיניו ולא הדגים שהוא בעצמו רדף אחריהם. דבר זה בא להזכיר לשומרי השבת, שהם לא צריכים לדאוג בשבת "מה יהיה עם הפרנסה", כיון שהקב"ה מזמן את הפרנסה לאדם, ולא הרדיפה של האדם אחר הפרנסה.

רעיון מהפרשה

מי יכול להסביר דברים שהוא עצמו לא יודע? בפרשתנו מסופר שבצלאל היה אחראי ללמד את כל עושי מלאכת המשכן כיצד לעשות את הדברים במדויק ובצורה הטובה ביותר. אך מצד שני יש דברים שהוא עצמו לא הצליח להבין והבורא ללב יש שפה משלו. גם דברים שלא מצליחים להעביר בדיבור, עם לב מסוגלים לעבור ובזה הוא לגמרי הצליח...

אקטואליה בפרשה

"פרשת ויקהל" נאמר "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש" שנדע שרק האדם שמאמין שפרנסתו של אדם קצובה לו מהשם "מראש השנה לראש השנה" רק הוא יוכל לנוח בשבת ולא לדאוג ולחשוש שבגלל מנוחה בשבת תחסר פרנסתו.. דבר זה משה ראה צורך להעביר לעם "בהקהל" שהינו יסוד ושורש האמונה..

הפתגם: מה בא לך בקלות זו השליחות שלך - מה שקשה לך זה התיקון שלך!!